

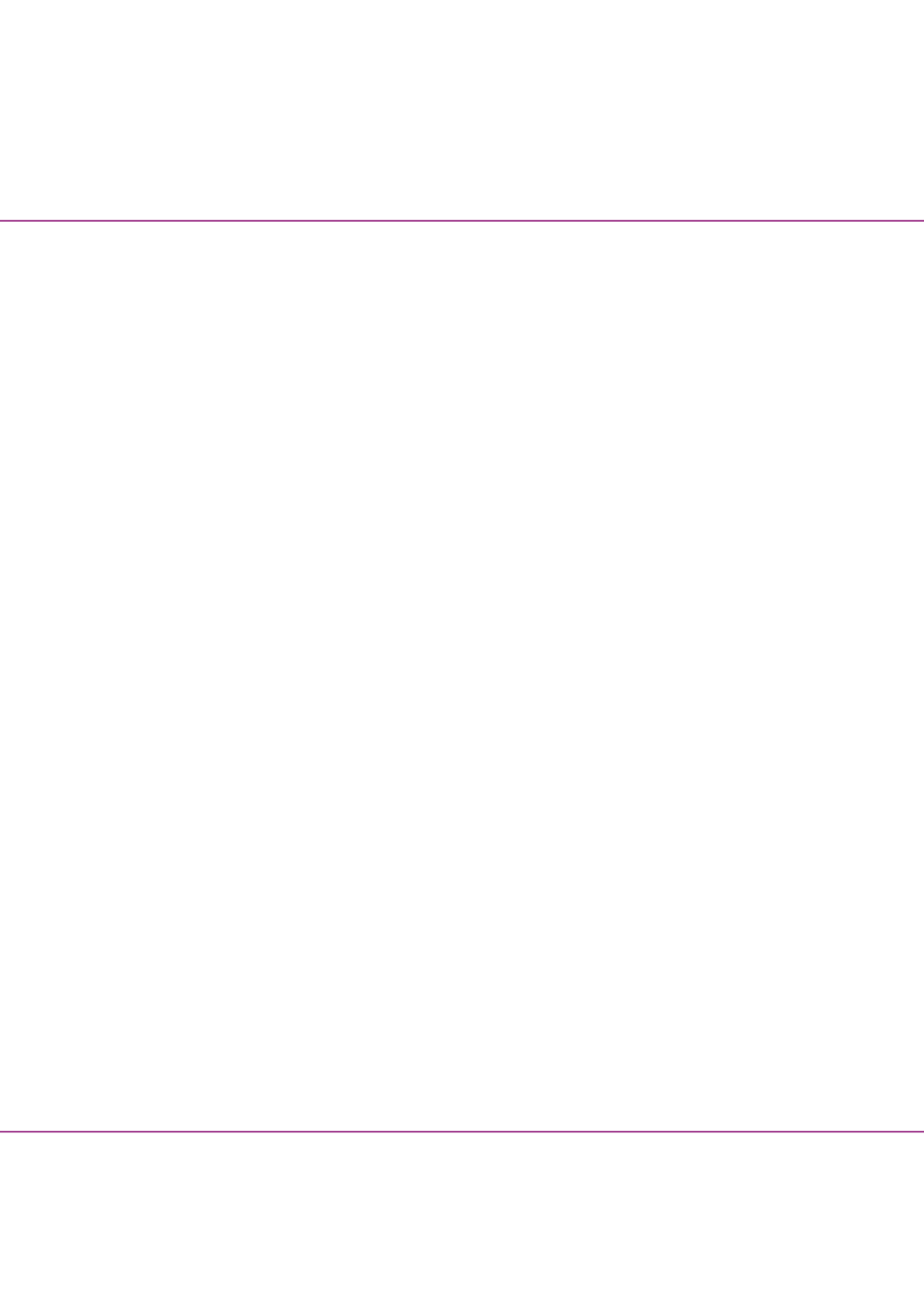
EIND RAPPORTAGE 2009

Netwerkbureau Kinderopvang

EIND RAPPORTAGE 2009

De eindrapportage 2009 is opgesteld voor de subsidiënt van het Netwerkbureau Kinderopvang, het ministerie van OCW, directie Kinderopvang. De rapportage wordt ter informatie gestuurd naar de leden van de Adviesraad van het Netwerkbureau Kinderopvang en vertegenwoordigers van een deel van de secundaire doelgroepen. Een digitale versie wordt gepubliceerd op de website van het Netwerkbureau Kinderopvang.

Yvette Vervoort
Projectleider Netwerkbureau Kinderopvang
Den Haag, mei 2010

Inhoud

1. Inleiding
2. Context 2009
3. Initiëren, faciliteren en stimuleren van kennis- en informatie-uitwisseling
 - 3.1 Gegevensverzameling
 - 3.2 Faciliteren
 - 3.3 Kennis- en informatie-uitwisseling
4. Geven van voorlichting aan betrokken partijen
5. Signaleren en inventariseren van knelpunten
6. Actief en oplossingsgericht
7. Wederzijds vertrouwen tussen scholen, kinderopvangorganisaties en gemeenten vergroten
8. Bemiddelende rol om knelpunten aan te pakken
9. Uitdragen van goede voorbeelden van uitbreiding en samenwerking
10. Regionale conferenties
11. Opzetten van een (digitale) helpdesk voor betrokken partijen
12. Communicatieplan
13. Implementatie Wet kinderopvang 2010
14. Borging van kennis en ervaring
15. Koppeling resultaten 2009 met de overwegingen bij en het doel van het Netwerkbureau

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Sleutelfiguren
- Bijlage 2 Overzicht van door het Netwerkbureau georganiseerde bijeenkomsten
- Bijlage 3 Overzicht van congressen van derden waaraan een bijdrage is geleverd
- Bijlage 4 Overzicht voorlichtingsbijeenkomsten
- Bijlage 5 Overzicht regionale bijeenkomsten
- Bijlage 6 Doelgroepen Netwerkbureau Kinderopvang
- Bijlage 7 Overzicht PR-activiteiten
- Bijlage 8 Helpdesk en bijeenkomsten Implementatiebureau kinderopvang 2010

1.

Inleiding

Het Netwerkbureau Kinderopvang is door het ministerie van OCW ingesteld voor de periode september 2008 - september 2011.

Het ministerie van OCW heeft daarbij de volgende overwegingen geformuleerd:

- er is behoefte aan meer aanbod van kinderopvang;
- er dient een betere samenwerking te komen tussen gemeenten, kinderopvangorganisaties en onderwijs;
- verspreiding van goede voorbeelden van uitbreiding en samenwerking is gewenst;
- knelpunten moeten worden gesignaleerd en geïnventariseerd waarbij het Netwerkbureau oplossingsgericht kan reageren naar de partijen en
- er moeten (regionale) conferenties worden georganiseerd om te komen tot concrete afspraken over de voortgang en de uitbreiding van de capaciteit kinderopvang.

Het Netwerkbureau heeft als doel op praktische en oplossingsgerichte wijze kinderopvangorganisaties, scholen en gemeenten waar mogelijk te ondersteunen bij het realiseren van meer capaciteit kinderopvang.

Voor de uitvoering van het doel zijn door het ministerie van OCW concreet de volgende taken benoemd:

- het initiëren, faciliteren en stimuleren van kennis- en informatie-uitwisseling tussen betrokken partijen;
- het signaleren en inventariseren van knelpunten en actief en oplossingsgericht reageren richting betrokken partijen;
- het wederzijdse vertrouwen tussen scholen, kinderopvangorganisaties en gemeenten vergroten om zodoende de uitbreiding van capaciteit in de kinderopvang te stimuleren;
- het spelen van een bemiddelende rol om zodoende knelpunten aan te pakken;
- het uitdragen van goede voorbeelden van uitbreiding en samenwerking;
- het organiseren van (regionale) conferenties met als doel te komen tot concrete afspraken over de voortgang en de uitbreiding van de capaciteit in de kinderopvang;
- het geven van voorlichting aan betrokken partijen;
- het opzetten van een (digitale) helpdesk voor betrokken partijen;
- het ontwikkelen van een adequaat communicatieplan over de activiteiten ten behoeve van de uitbreidingsoperatie;
- het opzetten en onderhouden van een website waarop actuele informatie is te vinden;
- het zodanig verwerken van relevante informatie, dat deze, ook na het vervallen van deze regeling, toegankelijk blijft voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- het organiseren van een afsluitende landelijke conferentie eind 2011.

In de eindrapportage 2009 wordt eerst de context geschetst waarin het Netwerkbureau Kinderopvang in 2009 heeft gefunctioneerd. Daarna zijn de gerealiseerde activiteiten in 2009 gekoppeld aan de door het ministerie van OCW geformuleerde taken. Ten slotte zijn de resultaten van 2009 vergeleken met de overwegingen van het ministerie van OCW bij het oprichten van het Netwerkbureau Kinderopvang en het doel ervan.

2.

Context 2009

In 2009 is er landelijk sprake van wachtlijsten voor zowel hele dagopvang, 25.742 kinderen, als buitenschoolse opvang, 22.949 kinderen¹. De capaciteit aan kinderopvang is landelijk ten opzichte van 2008 uitgebreid met 13% in de hele dagopvang en 19% in de buitenschoolse opvang². Kinderopvang is op basis van de Wet kinderopvang sinds 2005 vraaggefinancierd. De Wet kinderopvang regelt de financiering en de kwaliteit van de kinderopvang. Ouders die arbeid en zorg combineren en doelgroepouders in het kader van de Wet kinderopvang hebben recht op een inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag.

Gemeenten hebben in het kader van de Wet kinderopvang een aantal wettelijke taken: bijhouden van het gemeentelijke register, toezicht en handhaving van de kwaliteit van de opvang en het uitvoeren van het beleid voor doelgroepouders.

In het vraaggefinancierde systeem van de Wet kinderopvang hebben veel gemeenten besloten dat zij naast het uitvoeren van hun wettelijke taken geen beleid hoeven en/of moeten ontwikkelen en uitvoeren met betrekking tot kinderopvang. Gemeenten *kunnen* in dit vraaggestuurde systeem wel een actieve rol spelen in het stimuleren van ondernemers in de kinderopvang bij het realiseren van meer capaciteit en in de samenwerking met het primair onderwijs. Een aantal gemeentes heeft deze actieve rol al op zich genomen.

Sinds de motie Van Aartsen/Bos (2006) zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor het aanbieden van een dagarrangement als ouders daar om vragen. Uit onderzoek blijkt dat schoolbesturen en schooldirecties in 2007 massaal gekozen hebben voor het makelaarsmodel om deze, voor hen nieuwe, taak te vervullen.³

Schoolbesturen en –directeuren spelen in de meeste gevallen geen actieve rol in het realiseren van meer capaciteit kinderopvang en in de (inhoudelijke) samenwerking met de kinderopvang. In het algemeen ervaart de sector onderwijs de verantwoordelijkheid voor het bieden van een dagarrangement als een extra taak naast veel andere extra taken die zij al heeft bovenop de primaire taak, namelijk onderwijs geven.

De kinderopvangorganisaties anticiperen in het realiseren van kinderopvang op een koopkrachtige vraag van ouders. Zij zijn actief op zoek naar mogelijkheden voor uitbreiding en samenwerking.

In het activiteitenplan 2009, dat eind 2008 in overleg met de Adviesraad⁴ is samengesteld, zijn de activiteiten van het Netwerkbureau benoemd en op hoofdlijnen uitgewerkt.

Omdat juist het onderwijs een concrete bijdrage kan leveren aan het realiseren van meer capaciteit kinderopvang, met name buitenschoolse opvang, heeft het Netwerkbureau Kinderopvang in

1 Bron: Wachtlijsten en wachttijden buitenschoolse opvang en dagopvang (5de meting), stand van zaken juni 2009, Regioplan, juni 2009.

2 Bron: Monitor capaciteit kinderopvang 2008 -2011, Regioplan maart 2010.

3 Bron: Scholenpanel Monitor school en Bso, AVS, 2009.

4 In de Adviesraad van het Netwerkbureau Kinderopvang zijn vertegenwoordigd: BOinK, de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang, PO-raad, MOgroep Kinderopvang en de VNG.

2009 het accent van de activiteiten gelegd op het stimuleren en enthousiasmeren van 'het onderwijs'.

Over de concrete invulling van het activiteitenplan is de Werkgroep Onderwijs en Kinderopvang (WOK) met enige regelmaat geïnformeerd. En er is overleg geweest met onder andere het Servicecentrum Scholenbouw, Landelijk Steunpunt Brede Scholen en het Waarborgfonds Kinderopvang over de mogelijkheid aan te sluiten en/of samen te werken bij het realiseren van activiteiten.

In de zomer van 2009 is een extra taak toegevoegd aan de taken van het Netwerkbureau. In september is gestart met de ondersteuning van gastouderbureaus bij de implementatie van de nieuwe wetgeving voor gastouderopvang. Deze taak is ondergebracht bij 'Implementatiebureau Kinderopvang 2010' als zelfstandig onderdeel van het Netwerkbureau Kinderopvang.

Hierna zijn de activiteiten van het Netwerkbureau die zijn uitgevoerd in 2009 beschreven en gekoppeld aan de taken zoals die zijn benoemd in de opdracht van het ministerie van OCW.

3.

Initiëren, faciliteren en stimuleren van kennis- en informatie-uitwisseling

Om de uitbreiding van de capaciteit kinderopvang te kunnen stimuleren en faciliteren is het noodzakelijk gegevens beschikbaar te hebben van de capaciteit kinderopvang en de ontwikkeling daarvan, de huidige en toekomstige vraag naar kinderopvang, van de trends en ontwikkelingen binnen de sector kinderopvang, basisonderwijs en binnen gemeenten en van de behoeften aan ondersteuning.

Hierna worden de initiatieven beschreven die zijn genomen voor gegevensverzameling, facilitering en kennis- en informatie-uitwisseling.

3.1 Gegevensverzameling

Relevante gegevens zijn gegenereerd door het uitzetten van onderzoek en het inwinnen van informatie bij koepelorganisaties, sleutelfiguren, individuele kinderopvangorganisaties en schoolbesturen, de klankbordgroep onderwijs, individuele schoolbezoeken en bij gemeenten en andere relevante projecten. Hierna worden de onderzoeken die door het Netwerkbureau zijn uitgezet kort toegelicht.

Monitor capaciteit kinderopvang 2008 -2011: capaciteitsgegevens van hele dagopvang en buitenschoolse opvang.

In 2009 is bij alle presentaties en bijeenkomsten gebruik gemaakt van de capaciteitsgegevens van de Monitor capaciteit kinderopvang 2008. Deze gegevens zijn, in opdracht van het Netwerkbureau, verzameld door Regioplan. De resultaten zijn gebaseerd op gegevens van de gemeentelijke registers van november-december 2008. De capaciteitsgegevens hele dagopvang en buitenschoolse opvang zijn op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau beschikbaar. Van gastouderopvang is alleen het aantal gastouderbureaus bekend. Dit komt doordat in de gemeentelijke registers geen capaciteitsgegevens van de gastouderopvang zijn opgenomen.

Uit dit onderzoek blijkt dat in de periode december 2006 tot en met december 2008 de capaciteit van hele dagopvang met 16% en van buitenschoolse opvang met 58% is toegenomen.

De resultaten geven ook inzicht in het aantal organisaties en locaties en de verdeling van de markt.

Scholenpanel Monitor school en Bso

In opdracht van het Netwerkbureau heeft de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS) in mei 2009 de tweede meting (Monitor school en Bso) verricht naar de stand van zaken rondom de uitvoering van de verantwoordelijkheid van scholen om aansluiting met buitenschoolse opvang te regelen. De gegevens zijn verzameld onder leden van de AVS, bovenschoolse en schooldirecteuren. De resultaten worden vergeleken met de nulmeting in september 2007.

De conclusies zijn:

- het makelaarsmodel is de meest gangbare organisatievorm;
- er is meer vraag naar bso dan de directeuren twee jaar geleden hadden ingeschat;
- er is een tendens dat de opvang meer binnen de school wordt gerealiseerd en
- er is een stijgende vraag naar pedagogische afstemming tussen onderwijs en kinderopvang.

Verzadiging van de kinderopvangmarkt in Nederland nadert snel

In opdracht van het Netwerkbureau heeft Buitenhek Management & Consult het huidige gebruik en de groeipotentie van de kinderopvang in Nederland geanalyseerd.

In dit rapport wordt onderbouwd dat de formele kinderopvang voor 0-4 jarigen in Nederland al op korte termijn, in 2010, haar verzadigingspunt bereikt. Het aanbod van buitenschoolse opvang blijft binnen enkele jaren in evenwicht te zijn met de te verwachten vraag.

Als dit zo is, dan zou de actuele wachtlijstproblematiek in de kinderopvang binnen enkele jaren opgelost zijn.

Huisvesting bso en combinatiebanen

In opdracht van het Netwerkbureau heeft Buitenhek Management & Consult in oktober en november onderzoek verricht naar de huisvesting van kinderopvanglocaties in Nederland. De gegevens zijn verzameld bij de kinderopvangorganisaties. Uit de resultaten blijkt dat bijna 37% van de bso-locaties in een schoolgebouw en 4% van de bso-locaties in een sportaccommodatie zijn gehuisvest en dat er 600 combinatiebanen, minder dan 1%, zijn in de kinderopvang.

De hierboven genoemde en andere relevante rapporten zijn te vinden op de website:
www.netwerkbureaukinderopvang.nl

Klankbordgroep schoolleiders

Om praktisch en oplossingsgericht te kunnen werken is input vanuit en afstemming met het onderwijsveld noodzakelijk. Daarom is in samenwerking met de AVS een klankbordgroep met leidinggevendenden uit het primair onderwijs samengesteld. Er zijn twee bijeenkomsten gerealiseerd, waarvoor 15 mensen persoonlijk zijn uitgenodigd. De opkomst was beide keren erg laag. De (potentiële) deelnemers geven aan dat deelname aan de klankbordgroep geen hoge prioriteit heeft. Het doel wordt door middel van de klankbordgroep in deze vorm niet bereikt. Daarom is de klankbordgroep na de tweede bijeenkomst beëindigd.

Individuele schoolbezoeken

Voor de uitbreiding van met name buitenschoolse opvang in bestaande accommodaties bieden (bestaande) schoolgebouwen mogelijkheden. Om inzicht te krijgen in óf, wélke en in welke mate er mogelijkheden zijn om binnen bestaande schoolgebouwen kinderopvang te realiseren en óf en in welke mate samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs te realiseren is, zijn in 2009 71 scholen bezocht.

Resultaat van deze bezoeken is:

- inzicht in de ervaringen, successen en knelpunten van de gebruikers en de mogelijkheid eventueel direct in gesprek te gaan met betrokkenen over mogelijke oplossingen;
- input van tendensen en knelpunten als onderwerp voor een thematische (regionale) bijeenkomst;
- de adviseurs blijven dicht bij de praktijk, het Netwerkbureau is daardoor makkelijk benaderbaar en geloofwaardig en vormt een ‘tussenstation’ tussen beleid en praktijk;
- ontdekken van aansprekende voorbeelden en
- creëren van bekendheid van en draagvlak voor het Netwerkbureau binnen de onderwijssector.

In 2010 worden de bezochte scholen nagebeld om de voortgang te monitoren.

Sleutelfiguren

Behalve gegevensverzameling op basis van onderzoeken en schoolbezoeken zijn er ook gesprekken gevoerd met sleutelfiguren uit de kinderopvang, het onderwijs, gemeenten en relevante projecten en koepelorganisaties om trends en ontwikkelingen te bespreken.

Voor het Netwerkbureau zijn sleutelfiguren personen die landelijk of regionaal invloed en/of gezag hebben in hun eigen en/of aanpalende sectoren en personen die innovatieve, breed toepasbare ideeën hebben of zouden kunnen ontwikkelen.

Zie bijlage 1 Sleutelfiguren

3.2 Faciliteren

In het algemeen geldt dat het überhaupt beschikbaar hebben en toegankelijk zijn van onderzoeksgegevens, aansprekende voorbeelden en antwoorden op veelgestelde vragen de betrokkenen uit de kinderopvang, het basisonderwijs en gemeenten faciliteert in het concreet uitwerken van plannen en projecten.

Op basis van alle verzamelde informatie, gegevens, knelpunten en vragen zijn onderwerpen benoemd waarover behoefte is aan specifieke informatie die bijdraagt aan het realiseren van meer capaciteit aan kinderopvang of aan samenwerking. De ontwikkelde ‘hulpmiddelen’ zijn hieronder kort toegelicht. Alle instrumenten en handreikingen zijn als digitale versie op de website van het Netwerkbureau algemeen toegankelijk.

Capaciteit kinderopvang op gemeentelijk niveau

De capaciteitsgegevens op gemeenteniveau geven voor de ruim 400 gemeenten, in combinatie met de gegevens van het Ramingsmodel en mogelijke wachtlijstgegevens, op lokaal niveau een beeld van de vraag naar en het aanbod aan kinderopvang. Op basis daarvan kunnen plannen worden ontwikkeld voor wel/geen uitbreiding.

Gemeentelijk Ramingsmodel kinderopvang

In opdracht van het Netwerkbureau Kinderopvang heeft het SCP een update gemaakt van het in 2002 ontwikkelde ‘Gemeentelijk Ramingsmodel kinderopvang’. Op basis van een beperkt aantal indicatoren en van ‘best practice’ gemeenten, kan de maximale vraag naar kinderopvang worden bepaald. Met behulp van de digitale versie kunnen gemeenten en kinderopvangorganisaties door het

invullen van actuele data zelf berekenen wat de maximale vraag naar kinderopvang in de gemeente is. Het is mogelijk om toekomstige ontwikkelingen binnen de gemeente, bijvoorbeeld toe- of afname van het aantal kinderen, mee te nemen in de berekening.

Brochure Tussenschoolse opvang

Uit bijna alle contacten met schoolleiders en kinderopvangondernemers blijkt dat de tussenschoolse opvang een structureel knelpunt is in het realiseren van een dagarrangement. Het Netwerkbureau heeft de regie en de verantwoordelijkheid gehad voor de coördinatie en de ontwikkeling van een brochure over tussenschoolse opvang 'Over overblijven'. De inhoudelijke kennis en de netwerken van de adviseurs van het Netwerkbureau zijn bij de ontwikkeling ingezet. Er is een werkgroep samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers uit het werkveld, en een expertgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van besturenorganisaties. De brochure is bestemd voor schooldirecteuren en – besturen en medezeggenschapsraden met als doel hen te stimuleren en te motiveren om de tussenschoolse opvang te optimaliseren. Schoolbesturen, directeuren en voorzitters van de medezeggenschapsraden van alle basisscholen in Nederland hebben deze brochure in april toegestuurd gekregen. Oplage: 17500 exemplaren

Twee maanden nadat de brochure is verzonden is een enquête gestuurd naar de ontvangers. De respons is erg laag, bijna 8%. Uit de resultaten blijkt dat: niet iedereen de brochure heeft ontvangen, de brochure wordt gelezen in de situatie dat de 'overblijf' ter discussie staat of komt, de feitelijke informatie en de aansprekende voorbeelden erg gewaardeerd worden en dat de brochure uitnodigt tot lezen. Het hele jaar is de brochure aanleiding geweest voor individuele vervolgvragen.

Handreiking Huisvesting Bso Sportaccommodaties

Uit ervaring blijkt dat sportaccommodaties als huisvesting voor bso gebruikt kunnen worden. Het concreet realiseren daarvan blijkt in praktijk lastig. De *Handreiking huisvesting BSO Sportaccommodaties* is te gebruiken als sturingsinstrument, checklist of als toetsingsinstrument voor kinderopvangorganisaties, gemeenten en sportverenigingen. De handreiking is ontwikkeld in samenwerking met: Waarborgfonds Kinderopvang, Stichting-Waarborgfonds Sport, VSG, NOC*NSF, NISB. Eind januari 2010 is de handreiking in een oplage van 3700 verstuurd aan kinderopvangorganisaties en gemeenten en koepelorganisaties van de sport. Een digitale versie is beschikbaar op de websites van Netwerkbureau, VNG, Waarborgfonds Kinderopvang, NOC*NSF, NISB, VSG en SWS.

Model huurovereenkomsten onderwijsruimten

In opdracht van het Netwerkbureau heeft het Servicecentrum Scholenbouw modelhuurovereenkomsten ontwikkeld voor de verhuur van onderwijsruimten door gemeenten en schoolbesturen. Alle handreikingen en modellen zijn digitaal beschikbaar op de website van het Netwerkbureau en aangeboden aan websites van de relevante secundaire doelgroepen.

3.3 Kennis- en informatie-uitwisseling

Alle relevante gegevens, informatie, links naar andere websites en nieuwsberichten zijn algemeen toegankelijk via de website.

Website

De website van het Netwerkbureau is het middel om kennis en informatie beschikbaar te maken voor de drie direct betrokken doelgroepen, kinderopvangorganisaties, onderwijsorganisaties en gemeenten én voor de secundaire doelgroepen als landelijke en regionale koepelorganisaties. Elke week worden relevante nieuwsberichten en documenten toegevoegd. In 2009 zijn 64 aansprekende voorbeelden en 10 veelgestelde vragen met antwoorden (FAQ) gepubliceerd. De inhoudelijke ontwikkeling van de website en het bezoekersaantal is in onderstaand schema weergegeven.

	2009	1ste kwartaal Gemiddeld		2de kwartaal Gemiddeld		3de kwartaal Gemiddeld		4de kwartaal Gemiddeld		Totaal
		per mnd	per dag	per mnd	per dag	per mnd	per dag	per mnd	per dag	
Aantal bezoekers		1740	58	3408	112	4966	162	6532	217	49938
Aantal unieke bezoekers		777	26	1349	45	1775	48	2067	69	17904
Aantal aansprekende voorbeelden		19		27		15		3		64
Aantal veelgestelde vragen		-		5		2		3		10

Combinatie bso, sport en naschoolse activiteiten

Op verzoek van het ministerie van OCW heeft het Netwerkbureau in januari 2009 een bijeenkomst in de Jaap Eden IJbanen in Amsterdam georganiseerd. Onderwerpen tijdens de bijeenkomst waren:

- capaciteitsuitbreiding bso
- combinatie bso en sport: huisvesting en sport- en spelactiviteiten
- verschil met aanbod naschoolse activiteiten

- inzet sportverenigingen bij het realiseren van sport- en spelactiviteiten
- combinatiefunctionaris bso en sport
- aansprekend voorbeeld: bso in zwembad met inzet van zwembadpersoneel tijdens de bso

Vinex-en herontwikkelswijken: gebouwen voor kinderen

De vraag is in welke mate planologen, stedenbouwkundigen, architecten, woningbouwcorporaties en gemeenten bekend zijn met de ontwikkeling van de vraag naar kinderopvang. Dit is de aanleiding voor een tafelgesprek met vertegenwoordigers van de genoemde disciplines samen met vertegenwoordigers uit het onderwijs, kinderopvang en gemeenten. Daarnaast hebben vertegenwoordigers van het ministerie van OCW, directie Kinderopvang en het Waarborgfonds Kinderopvang deelgenomen. Om alle deelnemers de mogelijkheid te geven vrijuit te spreken, zijn de deelnemers op persoonlijke titel uitgenodigd en is er geen verslag gemaakt.

De opbrengst van het tafelgesprek:

- het ontbreekt aan kennis over de huidige capaciteit kinderopvang en de prognoses;
- het ontbreekt aan urgentiegevoel met betrekking tot de behoefte aan kinderopvang;
- woningbouwcorporaties kunnen een rol spelen in de ontwikkeling van ‘gebouwen voor kinderen’, maar moeten daartoe meer geïnformeerd en gestimuleerd worden en
- er wordt verschillend gedacht over de meest wenselijke situatie voor wat betreft de ‘gebouwen voor kinderen’.

Onder één dak, Seminar Huisvesting onderwijs en kinderopvang

Dit seminar werd georganiseerd in samenwerking met de AVS, het Landelijk Steunpunt Brede Scholen, Servicecentrum Scholenbouw, de Wijkplaats, PO-raad, VNG en Waarborgfonds Kinderopvang. De bijeenkomst was bedoeld voor schooldirecteuren, kinderopvang en beleidsmedewerkers huisvesting en onderwijs van gemeenten. Onder de deelnemers was het onderwijs ondervertegenwoordigd. Positief werd gewaardeerd dat er veel ruimte was voor interactie, het bespreken van praktische oplossingen en de mogelijkheid tot netwerken. Er werd ook aangegeven dat er niet voor alle deelnemers voldoende nieuwe informatie was.

Groei of krimp: effectief personeelsbeleid in de kinderopvang

Uitbreiding van capaciteit kinderopvang vereist behalve meer vierkante meters ook meer personeel. In krimpgebieden moet bij een afname van het aantal kinderen op een andere manier worden gekeken naar de behoefte aan en inzet van onderwijs- en kinderopvangpersoneel. Tijdens een landelijke conferentie is vanuit het perspectief van voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel de uitbreiding kinderopvang en de samenwerking met onderwijs aan de orde geweest. Concrete onderwerpen: voldoende personeel met de gewenste competenties voor de bso, CAO verschillen, combinatiefunctionaris en aansprekende voorbeelden.

Capaciteit in de kinderopvang, groei, verzadiging of krimp

Alle recente onderzoeken met betrekking tot capaciteit, prognoses en wachtlijsten in de kinderopvang zijn gepresenteerd tijdens een conferentie voor genodigden uit de kinderopvang, het basisonderwijs, gemeenten en relevante landelijke organisaties. Voor het eerst is in een dergelijk

breed samengesteld gezelschap gediscussieerd over de ontwikkelingen van vraag en aanbod in de kinderopvang op de *middellange en lange* termijn.

Menukaart Onderwijs en kinderopvang voor schoolbesturen

Omdat in 2009 het stimuleren en informeren van het onderwijs speerpunt is van het Netwerkbureau en juist deze sector minimaal vertegenwoordigd blijkt te zijn tijdens activiteiten van het Netwerkbureau is eind 2009 een aanbod ontwikkeld op het niveau van schoolbesturen. Hiermee kan op maat kennis- en informatieuitwisseling op schoolbestuurniveau aangeboden worden. Doel is de urgentie van de reeds ontstane en nog te ontstane capaciteitsproblemen als onderdeel van een dagarrangement te benoemen en de mogelijkheden voor oplossingen en samenwerking te verkennen.

Begin november is de *Menukaart Onderwijs en kinderopvang* voor schoolbesturen aan alle 1300 schoolbesturen verzonden. Dit heeft tot eind december 12 aanvragen opgeleverd.

Over specifieke onderwerpen, gesignaleerde vraagstukken of knelpunten zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd om met betrokkenen informatie en kennis uit te wisselen.

Werkconferentie Gebouwen voor kinderen van 0-16 jaar

30 vertegenwoordigers van relevante organisaties hebben met elkaar gesproken over de eisen en wensen die aan gebouwen (moeten) worden gesteld om een integraal aanbod van onderwijs en kinderopvang te kunnen huisvesten.

Als input zijn de meest recente onderzoekgegevens gepresenteerd. Op basis daarvan is verkend of de aanwezige partijen in de periode 2010-2011 gezamenlijk acties kunnen ondernemen.

Er is veel gelegenheid tot onderlinge interactie gecreëerd, waardoor er volop ruimte was elkaar te informeren over ieders werkzaamheden, knelpunten en specifieke activiteiten op dit gebied.

Hierdoor is intensivering van onderlinge samenwerking en uitwisseling tussen de diverse organisaties ontstaan.

Op hoofdlijnen delen de aanwezigen een gedeelde visie en verwachting op het gebied van gebouwen voor kinderen van 0-16 jaar.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de door het Netwerkbureau georganiseerde bijeenkomsten en het aantal deelnemers dat daarmee is bereikt.

Tijdens congressen die door derden zijn georganiseerd heeft het Netwerkbureau inleidingen of workshops verzorgd om deelnemers te informeren over de ontwikkelingen in de kinderopvang en het primair onderwijs.

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen.

4.

Geven van voorlichting aan betrokken partijen

Voorlichting is een meer eenzijdige manier van informatieoverdracht. Concreet wordt voorlichting gegeven bij het beantwoorden van individuele vragen van kinderopvangondernemers, gemeenten, scholen, schoolbesturen, medezeggenschapsraden, sportverenigingen, andere projecten en soms ouders.

Op verzoek is een bijdrage geleverd aan een aantal informatieve bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomsten is zoveel mogelijk op interactieve manier gewerkt om ook uitwisseling van ervaringen te stimuleren. Hieronder een overzicht van de bijeenkomsten.

Raden van toezicht kinderopvangorganisaties

Op verzoek van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Kinderopvang (NVTK) is een bijdrage geleverd aan vier regionale bijeenkomsten. De NVTK geeft tijdens deze bijeenkomsten informatie over de rol van de Raden van Toezicht. De projectleider van het Netwerkbureau presenteert de meest recente relevante gegevens over de ontwikkelingen in kinderopvang en basisonderwijs en leidt een discussie over trends en toekomstige ontwikkelingen.

Als vervolg hierop is op verzoek bij twee individuele Raden van Toezicht een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een lange termijn visie.

Oriëntatieavonden agrarische kinderopvang

In samenwerking met de Landelijke Taskforce Multifunctionele landbouw (LTML) zijn twee oriëntatieavonden georganiseerd om starters te motiveren en te stimuleren bij het starten met kinderopvang op de boerderij.

Gemeenten

Op verzoek van een aantal gemeenten, soms op verzoek van organisaties voor kinderopvang en/of burgers zelf (stadsdeel Zeeburg in Amsterdam) is overleg geweest met:

- Gemeente Utrecht (ambtenaren onderwijs, kinderopvang) over de specifieke invulling van kinderopvang in de Vinexlocatie Leidse Rijn.
- Gemeente Amstelveen (ambtenaren onderwijs en kinderopvang) voor advies over de door de gemeente te voeren strategie in verband met de toename van de vraag naar kinderopvang en uitbreiding van de capaciteit.
- Gemeente Amsterdam, stadsdeel Zeeburg (ambtenaar kinderopvang en ouders) naar aanleiding van de knelpunten in de kinderopvang in de Vinexlocatie IJburg. Als uitvloeisel hiervan is kinderopvang Smart4Kids uit Medemblik actief bezig met het realiseren van nieuwe capaciteit in IJburg.

- Gemeente Amsterdam, DMO (ambtenaar sport) voor ondersteuning bij de ontwikkeling van beleid met betrekking tot het gebruik van sportaccommodaties voor kinderopvang.
- Gemeente Zoetermeer (ambtenaren kinderopvang en onderwijs) over het innoverend kinderopvangbeleid van de gemeente.
- Gemeente Leiden (beleidsambtenaar en ambtenaar kinderopvang). Zij zijn nieuw op het terrein van de kinderopvang. Met hen is van gedachten gewisseld over de beleidsmogelijkheden van de gemeente op het gebied van kinderopvang.
- Gemeente Weesp (wethouder kinderopvang, onderwijs en ruimtelijke ordening en ambtenaar kinderopvang en ruimtelijke ordening) voor advies over de door de gemeente te voeren strategie in verband met de toename van de vraag naar kinderopvang en uitbreiding van de capaciteit.

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de voorlichtingsbijeenkomsten en het aantal deelnemers dat daarmee is bereikt.

Alle genoemde contacten zijn als input gebruikt voor het ontwikkelen van vervolgacties in de vorm van (thema)bijeenkomsten en/of brochures.

5.

Signaleren en inventariseren van knelpunten

Tijdens het verzamelen van gegevens, het interpreteren van de resultaten van onderzoeken, alle hiervoor genoemde contacten en de georganiseerde bijeenkomsten is een beeld ontstaan van de recente knelpunten.

De gesignaleerde knelpunten zijn hierna in volgorde van 'groot' (beleidsniveau,) naar 'klein' (uitvoerend niveau) kort beschreven.

– *Grondverwerving en aan- en verkoop in Vinex- en wijkontwikkeling*

Bij de ontwikkeling van Vinexwijken speelt de 'grondpolitiek' een rol. Grond met een woonbestemming levert vanuit financieel oogpunt meer op dan grond met een maatschappelijke bestemming, hier valt kinderopvang onder. Voor gemeenten, stedenbouwkundigen en projectontwikkelaars speelt bij de afweging om wel of geen maatschappelijke bestemming toe te kennen de kinderopvang geen of een heel beperkte rol. Er is op dat niveau te weinig bewustzijn en helemaal geen gevoel van urgentie met betrekking tot de veranderde maatschappelijke situatie waarin kinderopvang een structurele voorziening is die ouders nodig hebben.

– *Onduidelijkheid over bestemmingsplannen en de mogelijkheid die te wijzigen*

In bestaande bestemmingsplannen en bij het maken van bestemmingsplannen door gemeenten is kinderopvang geen 'automatische' bestemming. De bestemming onderwijs van schoolgebouwen staat formeel geen kinderopvang toe, net als sport-, agrarische- en winkelbestemmingen. Ondernemers kinderopvang ervaren het wijzigen van bestemmingen als een langdurig en ondoorzichtig proces.

– *Behoeftte aan wachtlijstgegevens op lokaal niveau*

Er zijn wachtlijstgegevens beschikbaar op landelijk niveau. De individuele kinderopvangorganisaties hebben inzicht in de eigen wachtlijst. Maar op lokaal niveau is er weinig inzicht in de actuele ontwikkeling van de wachtlijst binnen een wijk en/of gemeente.

– *Vertragende in plaats van stimulerende rol gemeenten*

Gemeenten kunnen een stimulerende rol spelen in de uitbreiding van kinderopvang en de samenwerking tussen kinderopvang en primair onderwijs. Lang niet alle gemeenten doen dit. De invulling van de rol van de gemeente is afhankelijk van de politieke situatie en van de kennis van de betrokken wethouders en ambtenaren.

Kinderopvang- en onderwijsorganisaties ervaren de gemeentelijke besluitvormingsprocessen als traag en onvoldoende transparant.

– *Behoeftte aan gegevens over de ontwikkeling van de vraag*

Op alle niveaus, vanaf de bestemming van grond, tot aan de realisatie van gebouwen en samenwerking, is er behoefte aan prognoses over de ontwikkeling van de vraag naar kinderopvang.

– *Speciale vraagmarkt in Vinexwijken*

De ontwikkeling van de vraag naar kinderopvang in Vinexwijken verloopt a-typisch. Bij een 'normale' ontwikkeling van de bevolking is er een oplopend aantal kinderen met een piek na ongeveer tien jaar. In Vinexwijken komen relatief veel gezinnen wonen die al een of twee kinderen hebben. Bovendien vinden binnen dezelfde wijk verhuizingen plaats van gezinnen met kinderen naar nieuwere en/of grotere huizen, waarbij de huizen die leeg komen ook weer door gezinnen met al kinderen worden bewoond.

Vanaf het begin van de bewoning van de wijk is er dus een extreme behoefte aan voorzieningen van primair onderwijs en kinderopvang. De piek is er meteen in plaats van na tien jaar.

In de meeste van dit soort wijken is er heel weinig of geen activiteiteenaanbod voor kinderen en zijn er weinig en dan niet aantrekkelijke ruimten om buiten te spelen.

– *Financiering*

Gemeenten, schoolbesturen en woningbouwcorporaties rekenen vaak marktconforme huren aan kinderopvangorganisaties. Met name in Vinexwijken, dure grond, betekent dit hoge huren voor de kinderopvang.

Een ander fenomeen is dat door schoolbesturen verschillende huurtarieven binnen eenzelfde gemeente worden gevraagd. Hierdoor ontstaat concurrentie op huurprijzen.

Schoolbesturen willen vaak kortlopende huurcontracten afsluiten met de kinderopvang.

Hierdoor kan de kinderopvang niet investeren in de ruimten en wordt inhoudelijke samenwerking belemmerd.

Schoolbesturen kunnen wettelijk niet investeren in kinderopvang, zelfs als zij dit zouden willen.

– *Schoolpolitiek en verzuiling*

In Vinexwijken begint het proces van het ontwikkelen van onderwijs en kinderopvang met: welk schoolbestuur mag waar welke school als eerste starten. Dit is bepalend voor de start van kinderopvang, dicht bij de school. Kinderopvang zit in een min of meer afhankelijke positie.

Al bestaande scholen zien de buitenschoolse opvang, hele dagopvang in mindere mate, als PR - middel voor hun school. Ouders kiezen voor gemak: school en buitenschoolse opvang liefst in hetzelfde gebouw. Schooldirecteuren willen buitenschoolse opvang wel in hun school onderdak bieden, maar dan alleen voor hun eigen leerlingen. Of tenminste met een voorrangregeling bij plaatsing. Dit is voor de kinderopvang lastig. Traditioneel biedt de kinderopvang op een locatie voor meerdere scholen bso aan, zonder voorrang voor plaatsingen van leerlingen van een specifieke school.

– *Efficiënt gebruik van bestaande en nieuw te realiseren ruimten, binnen en buiten*

Er is nauwelijks sprake van binnenruimten, ook in de brede scholen en multifunctionele accommodaties (MFA's), die multifunctioneel gebruikt worden. Onderwijsruimten zijn 'van en voor' de school en niet of nauwelijks toegankelijk voor de kinderopvang. Ruimten die, onder strikte voorwaarden, gezamenlijk gebruikt worden zijn speellokalen, de hal en als die er is (wat niet vaak voorkomt) het handenarbeidlokaal.

Het schoolplein wordt in de meeste gevallen wel zowel door de school als de buitenschoolse opvang gebruikt. Maar de inrichting nodigt heel vaak niet uit tot spelen en ontdekken.

– *(Negatieve) beeldvorming over en weer bij kinderopvang en onderwijs*

Door het onderwijs wordt de buitenschoolse opvang benoemd als, gechargeerd, een ongeordende bende die herrie maakt en maar wat doet met vaak wisselende leiding die weinig begeleiding geeft.

Door de kinderopvang wordt het onderwijs benoemd als, ook gechargeerd, een bolwerk dat niet toegankelijk is met een afwerende of afwachtende houding en kinderopvang als 'melkkoe' wil gebruiken.

– *Niet toegankelijke informatie voor starters*

De beschikbare informatie voor starters op al bestaande websites blijkt slecht te vinden, versnipperd en voor een deel ontoegankelijk en onvoldoende te zijn.

– *Tussenschoolse opvang*

Bij het realiseren van een dagarrangement is de tussenschoolse opvang voor veel scholen een knelpunt. Het aantal kinderen dat overblijft neemt toe, de scholen hebben niet voldoende en geen geschikte ruimten en hebben moeite met het vinden van voldoende vrijwilligers. De kwaliteit van de 'overblijf' wordt vaak als matig tot onvoldoende beoordeeld. Daardoor hebben de leerkrachten het eerste deel van de lestijd 's middags nodig om conflicten en onrust die tijdens de overblijf zijn ontstaan op te lossen.

– *Het realiseren van combinatiebanen*

De huidige subsidieregeling voor combinatiebanen is niet toegankelijk voor kinderopvang.

Dit betekent dat de bekostiging door de beide participanten uit eigen middelen moet worden opgebracht. Kinderopvang kan het deel van de combinatiebaan dat wordt ingezet binnen de formatie zelf bekostigen. Het onderwijs moet het onderwijsdeel zelf inpassen in de eigen formatie. Dat zijn schoolbesturen en – directeurs niet gewend. Het vraagt een andere manier van invullen van de formatie, een andere manier van werken.

Bij detachering leidt de btw-verplichting tot hogere kosten.

In het volgende hoofdstuk is aangegeven welke acties in 2009 zijn ondernomen bij het oplossen van de gesignaleerde knelpunten.

6.

Actief en oplossingsgericht

De strategie bij het zoeken naar oplossingen is dat de adviseurs van het Netwerkbureau naar de 'mensen' toe gaan. Dit maakt dat er vooral praktische ervaringen en kennis kan worden verzameld en gedeeld op zoveel mogelijk lokaal niveau. Dit wordt erg gewaardeerd, veel meer dan een theoretische benadering. Tijdens kleinschalige en individuele contacten, regionale bijeenkomsten en themabijeenkomsten zijn concrete gegevens en trends en aansprekende voorbeelden verzameld en gepresenteerd.

Voor wat betreft het structureel opnemen van kinderopvang in de ontwikkeling van Vinex- en herontwikkelingswijken en in bestemmingsplannen in het algemeen is overleg geweest met het ministerie van VROM. Gemeenten bepalen op lokaal niveau of en waar en in welke mate in de ontwikkeling van dergelijke wijken rekening wordt gehouden met kinderopvang. Het ministerie van VROM kan daar in de huidige situatie geen rol in spelen. Dat kan alleen als kinderopvang tot landsbelang zou worden verklaard.

Voor een aantal knelpunten zijn concrete hulpmiddelen ontwikkeld die zoveel mogelijk in samenwerking met relevante organisaties zijn gerealiseerd:

- Monitor 2009: gegevens op gemeentelijk niveau van de capaciteit kinderopvang
- Gemeentelijk Ramingsmodel waarmee de vraag op gemeenteniveau kan worden bepaald
- Handreiking huisvesting BSO Sportaccommodaties
 - Partners: Waarborgfonds Kinderopvang, VNG, VSG, Waarborgfonds Sport, NOC*NSF, NISB
- Modelcontracten voor verhuur van klaslokalen aan kinderopvang
 - Partner: Servicecentrum Scholenbouw
- Brochure Over overblijven
 - Partners: Koepelorganisaties onderwijs, ouders

In 2009 is de voorbereiding gestart voor de volgende brochures en onderzoeken:

- Handreiking voor starters in de kinderopvang
 - Partners: VNG, MOgroep Kinderopvang, Kamer van Koophandel, Waarborgfonds Kinderopvang

- Brochure over bestemmingsplannen
 - Partners: VNG, ministerie van VROM

- Brochure voor gemeenteambtenaren over beleidsinstrumenten kinderopvang
 - Partners: diverse gemeenten

- Brochure voor woningbouwcorporaties
 - Partners: Landelijk Steunpunt Brede Scholen, Aedes

- Bouwstenen voor huisvesting kinderopvang (actualisering van de brochure De Zevensprong)
 - Partners: individuele kinderopvangorganisaties en architecten

- Actualisering Handboek Sport en kinderopvang
 - Partner: NISB

- Onderzoek naar de stelsels huisvesting in onderwijs en kinderopvang
 - Partner: PO-raad

7.

Wederzijds vertrouwen tussen scholen, kinderopvangorganisaties en gemeenten vergroten

Juist als kinderopvangorganisaties, schoolorganisaties en gemeenten samenwerken kan meer uitbreiding van capaciteit en meer samenwerking gerealiseerd worden. Uit alle contacten blijkt dat het drie verschillende 'werelden' zijn met eigen wet- en regelgeving, financieringsstromen en culturen.

Feitelijk zijn de verschillen in wet- en regelgeving en financiering geen blokkade om samenwerking tot stand te brengen. De verschillen werken wel vertragend. Bestaande beelden en (voor)oordelen zijn belemmerend voor het realiseren van samenwerking.

De resultaten zijn sterk afhankelijk van de persoonlijke inzet van betrokkenen.

Het Netwerkbureau heeft een onafhankelijke positie in het krachtenveld van belangenorganisaties en min of meer structurele projecten. Door structureel overleg met gremia die ongeveer op hetzelfde werkterrein maar vanuit een ander perspectief en/of belang opereren wordt op dat niveau gewerkt aan meer begrip en vertrouwen tussen de drie sectoren.

Werkgroep Onderwijs Kinderopvang (WOK)

In de WOK zijn op bestuurlijk niveau alle betrokken organisaties uit kinderopvang, primair onderwijs en gemeenten vertegenwoordigd. De WOK heeft een beleidsbeïnvloedende taak op het terrein van onderwijs en kinderopvang.

Het Netwerkbureau informeert de WOK tijdens de overleggen van de agendacommissie en de reguliere overleggen van de WOK over de activiteiten en de ervaringen van het Netwerkbureau. Hiermee wordt op bestuurlijk niveau geïnformeerd en gestimuleerd tot samenwerking vanuit de ervaringen uit de praktijk van het Netwerkbureau.

Landelijk Steunpunt Brede Scholen

Het Landelijk Steunpunt Brede Scholen biedt professionele ondersteuning bij de ontwikkeling van brede scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Dit doet de organisatie door actief contact te zoeken met brede scholen, scholen bij elkaar te brengen en kennis te verspreiden en te delen. De projectleider van het Netwerkbureau neemt deel aan de expertgroep van het Steunpunt. Daarmee is de input over en weer met het Netwerkbureau structureel geborgd.

Servicecentrum Scholenbouw

De kerntaak van het Servicecentrum Scholenbouw is het objectief adviseren van scholen en gemeenten over integrale aanbestedingsvormen bij scholenbouw.

Het Netwerkbureau maakt gebruik van de kennis en ervaring op het gebied van huisvesting van het

Servicecentrum Scholenbouw. Waar mogelijk en logisch wordt het Servicecentrum Scholenbouw betrokken bij de activiteiten van het Netwerkbureau.

Andere Tijden in onderwijs en opvang

De traditionele schooldag staat ter discussie bij ouders, basisscholen en kinderopvangorganisaties. De schooltijden zijn niet afgestemd op werktijden van werkende ouders. De vraag naar kinderopvang wordt beïnvloed door de schooltijden, piekvraag op maandag, dinsdag en donderdag. Het project *Andere Tijden in onderwijs en opvang* van het Kinderopvangfonds onderzoekt de mogelijkheden voor andere modellen: 5 gelijke schooldagen, verlengde pauze tussen de middag, school van 7 tot 7 uur.

Het Netwerkbureau participeert in de adviesraad van het project *Andere Tijden*. Hiermee is de structurele afstemming geborgd.

Regionale conferenties

Door tijdens regionale conferenties vertegenwoordigers uit de drie sectoren tegelijk uit te nodigen, hen dezelfde informatie te geven en de mogelijkheden tot samenwerking te schetsen is geprobeerd onderling begrip en vertrouwen te creëren.

Zie hoofdstuk 10: Regionale conferenties.

8.

Bemiddelende rol om knelpunten aan te pakken

Door tijdens alle contacten, conferenties en PR-activiteiten (voor)oordelen te benoemen, te nuanceren en als dat mogelijk is weg te nemen, heeft het Netwerkbureau indirect een bemiddelende rol in al of niet concrete situaties met knelpunten op bestuurlijk, ambtelijk en uitvoerend niveau.

9.

Uitdragen van goede voorbeelden van uitbreiding en samenwerking

Aansprekende voorbeelden van uitbreiding en samenwerking zijn gepubliceerd op de website, opgenomen in brochures en PR-activiteiten en worden gepresenteerd tijdens bijeenkomsten, conferenties en speciale excursiedagen.

Uit ervaring blijkt dat het bezoeken van aansprekende voorbeelden stimulerend werkt voor beleidsmakers en direct betrokkenen. Het meeste effect ontstaat als de groep deelnemers is samengesteld uit de drie sectoren.

Werkbezoek Groningen

Vertegenwoordigers van de directies Kinderopvang, Primair Onderwijs en Jeugd, Onderwijs en Zorg van het ministerie van OCW zijn tijdens een werkbezoek in Groningen aan drie Vensterscholen geïnformeerd over de mogelijkheden en belemmeringen in de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang.

Gluren bij de burens

Vertegenwoordigers van schoolbesturen en –directies en kinderopvangorganisaties zijn tijdens twee excursiedagen geïnformeerd over de mogelijkheden en belemmeringen in de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang en het gebruik maken van elkaars ruimten. Tijdens de excursies zijn aansprekende voorbeelden bezocht.

10.

Regionale conferenties

De regionale conferenties hebben als doel te komen tot concrete afspraken over de voortgang en de uitbreiding van de capaciteit in de kinderopvang .

In 2009 zijn drie regionale bijeenkomsten georganiseerd, twee in Noord-Holland en één in Noord-Groningen, waarvoor vertegenwoordigers van kinderopvangorganisaties, schoolbesturen en -directeuren en gemeenten zijn uitgenodigd.

Tijdens de bijeenkomsten zijn de ontwikkelingen binnen de sector kinderopvang gepresenteerd: de capaciteitsontwikkeling, de prognoses voor de groei, de wachtlijsten, de vraagstukken en ervaringen over het gebruik van elkaars ruimten, de mogelijkheden voor het situeren, verdelen en inrichten van ruimten waardoor mede- en/of dubbelgebruik mogelijk is en de mogelijkheden met betrekking tot samenwerking binnen een gebouw tussen onderwijs en kinderopvang.

De deelnemers hebben kennis kunnen maken met elkaar, elkaars verwachtingen, ervaringen en wensen en er zijn knelpunten uitgewisseld.

Er zijn onderling vervolgspraken gemaakt waarbij het Netwerkbureau niet meer direct betrokken is.

Een vierde bijeenkomst in Zeeland is na de voorbereiding gecancelld. Schoolbesturen en kinderopvang zijn daar bereid tot samenwerking, maar de noodzakelijke politieke besluitvorming over het herplaatsen van scholen uit kernen was niet te verwachten.

In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de georganiseerde regionale bijeenkomsten en het aantal deelnemers per doelgroep dat daarmee is bereikt.

11

Opzetten van een (digitale) helpdesk voor betrokken partijen

De digitale helpdesk taak is beperkt tot het geven van algemene informatie. Alle informatie op de website en de functie van 'veelgestelde vragen' bieden de gebruikers indirect ondersteuning.

Individuele vragen kunnen telefonisch en/of via de contactfunctie van de website worden gesteld. In 2009 zijn in totaal 106 individuele vragen beantwoord. De capaciteit van het Netwerkbureau biedt niet de mogelijkheid tot individuele begeleidingstrajecten. De afweging in welke mate ingegaan kan worden op een individuele vraag wordt per situatie beoordeeld.

12.

Communicatieplan

Gekoppeld aan de activiteiten zijn in het communicatieplan 2009 de primaire- en secundaire doelgroepen en de PR-activiteiten benoemd.

Zie Bijlage 6 Doelgroepen Netwerkbureau Kinderopvang

Om de informatie en de mogelijkheden van het Netwerkbureau onder de aandacht te brengen zijn diverse PR-activiteiten gerealiseerd, mailings met informatie en/of promotie van het Netwerkbureau, bijdragen aan artikelen, maandelijkse column in BBMP.

Zie bijlage 7 voor een volledig overzicht

Evaluatie

In 2009 is met name ingezet op het informeren en stimuleren van het onderwijsveld. Het onderwijsveld, zowel op bestuurlijk - als op schoolniveau, en ook binnen het ministerie van OCW en de landelijke koepels blijkt weinig te reageren op uitnodigingen voor conferenties en bijeenkomsten.

In september is een extern communicatiebureau gevraagd de communicatie in de afgelopen periode te analyseren en advies te geven over de communicatie in de komende periode, met name richting het onderwijs en de gemeenten.

Op basis daarvan is besloten om in 2010:

- zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande overleggen en al geplande conferenties van het onderwijs en gemeenten;
- de doelgroepen binnen primair onderwijs te verbreden: naast directeuren primair onderwijs ook nadrukkelijker: besturen, docenten, ouders en medezeggenschapsraden, onderwijsbegeleidingsdiensten, de Inspectie voor het onderwijs, ministerie van OCW, directie Primair Onderwijs en directie Kinderopvang;
- de communicatie voor alle doelgroepen te richten op case beschrijvingen/artikelen waarbij de diverse doelgroepen 'aangesproken' worden. Naast informatieoverdracht vooral aandacht voor de ervaringen van mensen uit de sectoren zelf om daarmee de boodschap dynamisch over te brengen.

13.

Implementatie Wet kinderopvang 2010

In oktober 2009 is het Integraal implementatieplan wet gastouderopvang vastgesteld. In dit plan wordt vastgesteld dat de invoering van de wijziging van de Wet kinderopvang in verband met herziening van het stelsel van gastouderopvang een complex proces is waarin vele verschillende partijen verantwoordelijkheden en taken hebben. Zorgvuldige implementatie van de gastouderopvang is ook van belang om te vermijden dat de wachtlijsten oplopen. Bovendien werd vastgesteld dat het bestuursdepartement niet optimaal is ingericht om de taak van het informeren en voorlichten van gastouderbureaus, gastouders en vraagouders op zich te nemen. Op grond van deze constatering heeft het ministerie van OCW besloten het Netwerkbureau Kinderopvang de opdracht te geven een Implementatiebureau wet gastouderopvang in te richten.

Het Implementatiebureau is belast met twee hoofdtaken:

- Regie op het implementatieproces
 - Opstelling en onderhoud van het integrale implementatieplan
 - Voortgangsbewaking en rapportage
 - Actie indien planning niet gehaald dreigt te worden
- Uitvoering van voorlichting en communicatie
 - Voorlichting aan vraagouders, gastouders en gastouderbureaus
 - Voorlichting aan kinderopvangorganisaties
 - Informeren en stimuleren van ROC's en erkende onderwijsinstellingen m.b.t. een flexibel aanbod van examens
 - Opstellen en onderhouden communicatiekalender
 - Monitoring aantal gastouders en aanbieders examenroute
 - Toetsing van uitvoerbaarheid van regelingen

In het kader van de regierol is in 2009 de aanzet gegeven tot een integraal implementatieplan van het landelijk register kinderopvang, waarvan de implementatieplannen van VNG, GGD Nederland, Inspectie van het Onderwijs en DUO deel uitmaken. Rond het landelijk register is periodiek een implementatieoverleg georganiseerd om de afstemming te regelen en de voortgang te bespreken. Deelnemers aan dit overleg zijn ministerie van OCW, VNG, GGD Nederland, Inspectie van het Onderwijs, ICTU en GBO overheid.

Daarnaast is er voor onderlinge afstemming tussen partijen het Operationeel Implementatieoverleg (OIO) in het leven geroepen onder voorzitterschap van het implementatiebureau. Aan dit overleg nemen deel: BOinK, MOgroep Kinderopvang, BKN, VNG, GGD Nederland, IvhO, BKK, ministerie van OCW en Belastingdienst. Aan dit overleg wordt, evenals aan het Breed Partijen Overleg, gerapporteerd over de voortgang en wordt de communicatiekalender gepresenteerd.

De communicatierol is ingevuld door de inrichting van een digitale helpdesk, een website (www.implementatiekinderopvang2010.nl), het uitbrengen van een brochure voor gastouders en het verzorgen van acht voorlichtingsbijeenkomsten voor gastouderbureaus in 2009.

Het Implementatiebureau onderhoudt een uitgebreid bestand van Q&A's, die door het ministerie van OCW zijn goedgekeurd. Het draagt er zorg voor dat alle andere partijen steeds over een actueel bestand beschikken.

Door middel van samenwerking met de MBO Raad zijn ROC's geïnformeerd over de ontwikkelingen in de gastouderopvang en zijn ROC's gestimuleerd om de examenroute aan te bieden. In oktober/november 2009 is een eerste telling van het aantal gastouders uitgevoerd door het Implementatiebureau. De telling is deels uitgevoerd als schriftelijke en deels als telefonische enquête onder gastouderbureaus.

Zie bijlage 8 Helpdesk en bijeenkomsten Implementatiebureau kinderopvang 2010

14.

● Borging van kennis en ervaring

De ervaring met eerdere vergelijkbare projecten, Projectbureau dagindeling 2000-2003, Netwerkbureau uitbreiding kinderopvang 2000-2004, Sport en kinderopvang 2000-2003, Implementatiebureau kinderopvang 2003-2005, leert dat na het beëindigen van het project een deel van de opgedane kennis en ervaring binnen korte tijd achterhaald is en structurele kennis en ervaring niet langer toegankelijk is en verdwijnt.

Met het ministerie van OCW is in 2009 overleg geweest over de manier waarop relevante informatie, ook na het beëindigen van het Netwerkbureau Kinderopvang toegankelijk blijft voor het ministerie van OCW en de kinderopvang, het basisonderwijs en gemeenten. Dit heeft nog niet tot een concrete vorm geleid.

15.

Koppeling resultaten 2009 met de overwegingen bij en het doel van het Netwerkbureau Kinderopvang

Hierna zijn de in 2009 behaalde resultaten vergeleken met de overwegingen van het ministerie van OCW bij het oprichten van het Netwerkbureau Kinderopvang en het doel ervan.

Behoefte aan meer aanbod van kinderopvang

Het Gemeentelijk Ramingsmodel van het SCP geeft de maximale potentiële groei aan op landelijk en gemeentelijk niveau, gebaseerd op een beperkt aantal indicatoren die de vraag beïnvloeden. Uit het onderzoek van Buitenhk Management & Consult blijkt dat als de capaciteitsuitbreiding van hele dagopvang en buitenschoolse opvang volgens de trend van de afgelopen jaren doorzet met ongeveer 10% per jaar, de actuele wachtlijstproblematiek in de kinderopvang binnen enkele jaren opgelost zal zijn. Voor de hele dagopvang wordt de verzading op korte termijn verwacht. Het beeld van het Netwerkbureau, gebaseerd op de schoolbezoeken en contacten met kinderopvangorganisaties, is dat in grote delen van Nederland in 2009 geen wachtlijsten (meer) zijn. Met name in wijken, gebieden, waar veel nieuwe woningen worden gerealiseerd, Vinexachtige situaties, zijn wel wachtlijsten.

In de loop van 2009 is het beeld met betrekking tot de vraag naar kinderopvang bij het Netwerkbureau verschoven van: landelijk overal vraag naar meer capaciteit, naar: specifieke plekken met lokaal veel vraag (Vinexachtige gebieden), gebieden waar balans ontstaat tussen vraag en aanbod en gebieden met een afnemende vraag (krimpgebieden).

Betere samenwerking tussen gemeenten, kinderopvangorganisaties en onderwijs

Door de aard van de activiteiten van het Netwerkbureau is het niet mogelijk concrete resultaten van een verbeterde samenwerking te benoemen.

Het Netwerkbureau levert een bijdrage aan het tot stand komen van betere samenwerking in het algemeen door concrete informatie toegankelijk te maken, handreikingen aan te bieden en direct betrokkenen bij elkaar te brengen.

Het tot stand brengen van een concrete betere samenwerking tussen gemeenten, kinderopvangorganisaties en onderwijs is niet op korte termijn te realiseren. Dit vergt een proces met een doorlooptijd van een paar jaar. Verdragend en belemmerend zijn de verschillen in wet- en regelgeving, het hebben van (voor)oordelen en de verschillen in financiering, privaat en publiek.

Verspreiding van goede voorbeelden van uitbreiding en samenwerking

In 2009 zijn in totaal 64 aansprekende voorbeelden verzameld en beschreven, verdeeld over meerdere thema's. De verspreiding is passief via de website en actief via bijeenkomsten, excursies, interviews, columns en artikelen.

Knelpunten signaleren, inventariseren en oplossingsgericht reageren

Het Netwerkbureau heeft geen direct belang bij de realisatie van capaciteit en samenwerking. In deze positie en in deze rol is het Netwerkbureau geen bedreiging voor de direct betrokkenen en daardoor makkelijk benaderbaar.

Door de laagdrempelige manier van werken, directe persoonlijke contacten op landelijk, regionaal en individueel niveau worden knelpunten snel bekend en gemeld. Er vindt steeds een afweging plaats of het een individueel knelpunt betreft of een meer algemeen voorkomend knelpunt. Als het een vaker voorkomend knelpunt betreft, wordt een 'passende' activiteit ontwikkeld: brochure, themabijeenkomst, onderzoek, excursie en dergelijke.

(Regionale) conferenties om te komen tot concrete afspraken over de voortgang en de uitbreiding van de capaciteit kinderopvang

De regionale conferenties hebben bijgedragen aan de bekendheid van de ontwikkeling kinderopvang en de mogelijkheden van samenwerking bij het onderwijs en gemeenten, in het algemeen. Op lokaal en/of individueel niveau zijn vertegenwoordigers binnen de regio's, vaak voor het eerst, met elkaar in contact gekomen. Het onderwijs is steeds ondervertegenwoordigd, waardoor het effect minder groot is dan gewenst.

Een eenmalige bijeenkomst, zelfs als alle direct betrokkenen aanwezig zijn, is onvoldoende om direct tot concrete afspraken te komen. Er zijn wel onderling vervolgspraken gemaakt.

Implementatie Wet kinderopvang 2010

De werkzaamheden van het Implementatiebureau Kinderopvang 2010 beantwoorden aan de opdracht die het heeft gekregen. Uiteraard was het in de beginperiode nog wat zoeken naar de goede rolinvulling en het inregelen van heldere communicatielijnen. Maar binnen een paar maanden heeft het Implementatiebureau een door alle partijen gewaardeerde positie verworven.

Doel van het Netwerkbureau

Het Netwerkbureau heeft als doel op praktische en oplossingsgerichte wijze kinderopvangorganisaties, scholen en gemeenten waar mogelijk te ondersteunen bij het realiseren van meer capaciteit kinderopvang.

Het realiseren van dit doel kan niet in harde cijfers of meetbare resultaten worden aangetoond. De groei van de capaciteit in 2009 en volgende jaren kan niet direct worden toegerekend aan de activiteiten van het Netwerkbureau. Indirect hebben de activiteiten, de informatie, de faciliterende middelen, de aansprekende voorbeelden en de bijeenkomsten naar verwachting een positief effect gehad.

Bijlage 1

Sleutelfiguren in willekeurige volgorde

Organisatie Naam/aantal personen

NJI	Liesbeth Schreuder
PO-raad	Rene van Harten
	Kete Kervezee
Andere Tijden in onderwijs en opvang	Anki Duin
Kinderopvangfonds	Gijs van Roozendaal
BOinK	Gjalt Jellesma
BKK	Carla Bienemann
Sportplatform	Berend Brouwer
	Karin van Bijsterveld
Waarborgfonds kinderopvang	Philip Geelkerken
FCB	John Ringens
Sardes	Monique van Gerwen
	Mieke Hoogstraten
Stimuleringsfonds voor architectuur	Frank Studulski
AEDES	Janny Rodermond
Servicecentrum Scholenbouw	Hannah Smet
	Jan Schraven
VNG	Louk Heijnders
Hogeschool van Groningen	Frans Rutjes
MBO-Raad	Jeannette Doornebal
ABVA/KABO	Jan Faber
ECO3	Corrie van den Brenk
AOB	Jo Kloprogge
VOS/ABB	Liesbeth Verheggen
MOgroep Kinderopvang	Joop Vlaanderen
	Ina Brouwer
Kinderopvangorganisaties:	Atti Hendriksen
Korein, Eindhoven	Hélène Arons
MIK, Maastricht	Peter Notten
Kobergroep, Breda	Els Landerloo
Partou, Emmen	Walter Bakx
KindeRdam, Rotterdam	Aad de Booij
SKSG, Groningen	Els Maasdam
2Samen, den Haag	Kathy Boltje
Triodus, Den Haag	Wim van Ogtrop
St Bevelanden, Zeeland	Rob Vergeer
SKE, Enschede	Elly Brand
Humanitas, landelijk	Christien Schut
Speelwerk, Meppel	Anja Hol
St Annapouwlona, Noord Holland	Walter Hardenberg
St Walcheren	Marga Spoolder
	Edwin van Alphen

Overzicht van door het Netwerkbureau Kinderopvang georganiseerde bijeenkomsten

Bijlage 2

Bijeenkomst	aantal deelnemers	datum en plaats
Miniconferentie BSO en naschoolse activiteiten <i>regionaal</i>	31	27 januari 2009, Amsterdam
Onder één dak, Seminar Huisvesting onderwijs en kinderopvang <i>landelijk</i>	51	19 mei 2009, Almere
De tafel van ... <i>op uitnodiging</i>	13	28 mei 2009, Rotterdam
Gluren bij de Buren, op bezoek bij praktijkvoorbeelden van samenwerking onderwijs en kinderopvang <i>landelijk</i>	26	22 september, Almere
Gluren bij de Buren, op bezoek bij praktijkvoorbeelden van samenwerking onderwijs en kinderopvang <i>landelijk</i>	18	28 september, Tilburg en Breda
Bijeenkomst TSO opleidingen <i>op uitnodiging</i>	5	30 september, Den Haag
Conferentie Groei of krimp: effectief personeelsbeleid in de kinderopvang <i>landelijk</i>	100	5 oktober 2009, Zeist
Capaciteit in de kinderopvang, groei, verzadiging of krimp, <i>op uitnodiging</i>	50	13 oktober 2009, Den Haag
Werkconferentie Gebouwen voor kinderen van 0-16 jaar <i>op uitnodiging</i>	23	10 december 2009, Utrecht

Bijlage 3

Overzicht van congressen van derden waaraan een bijdrage is geleverd

Bijeenkomst	aantal deelnemers	datum en plaats
ABC congres De dag van het jonge kind	100	25 september 2009
Nationaal congres Brede Scholen		29 september 2009
GMR van het PCBO onderwijs Apeldoorn	23 scholen	24 september 2009

Overzicht van voorlichtingsbijeenkomsten

Bijlage 4

Bijeenkomst	aantal deelnemers	datum en plaats
NVTK: informeren raden van toezicht		
- Amsterdam	13	- 26 januari in Amsterdam
- Den Haag	14	- 5 februari in Den Haag
- Huizen	17	- 12 maart in Huizen
- Breda	12	- 19 maart in Breda
Informatieve regionale bijeenkomst voor boeren en landbouwers	65	23 maart 2009, Oldekerk, Groningen
Informatieve regionale bijeenkomst voor boeren en landbouwers	38	10 juni 2009, Hekendorp (Zuid-Holland)
Vier regionale bijeenkomsten Huisvesting door de VNG	320	

Bijlage 5

Overzicht regionale bijeenkomsten

Bijeenkomst	aantal deelnemers	datum en plaats
Regionale Conferentie Vraag naar kinderopvang neemt toe!	53	30 maart 2009, Heerhugowaard
Regionale Conferentie Vraag naar kinderopvang neemt toe!	11	12 mei 2009, Middenmeer
Regionale Conferentie Dagarrangementen, kwaliteit door samenwerking in een krimpregio	48	26 november 2009, Huizinge – Groningen

Primair:

- Kinderopvangorganisaties
- Primair onderwijs: besturen en schooldirecteuren
- Gemeenten

Secundair

- De opdrachtgever: Ministerie van OCW, directie Kinderopvang
- Ministerie van OCW, directie Primair Onderwijs
- Ministerie van VROM

Koepelorganisaties kinderopvang

- MOgroep (De Maatschappelijk Ondernemers Groep)
- BKN (Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang)
- BOink (Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang en peuterspeelzalen)
- NJi (Nederlands Jeugdinstituut)
- GGD Nederland
- NVTK (Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Kinderopvang)
- Stichting Waarborgfonds Kinderopvang
- NCKO, Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek

Koepelorganisaties onderwijs

- PO-raad (sectororganisatie voor de besturen uit het primair onderwijs)
- Besturenorganisaties
 - Besturenraad (Belangenbehartiger van en dienstverlener aan scholen en schoolbesturen)
 - Bond KBO (de landelijke organisatie van schoolbestuurders in het katholiek primair onderwijs)
 - VGS (Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs)
 - VBS (Verenigde Bijzondere Scholen voor onderwijs op algemene grondslag)
 - VOS-ABB (de Vereniging voor Openbare en algemeen toegankelijke Scholen. Het is de werkgeversvereniging voor bestuur én management in het openbaar en algemeen toegankelijk primair en voortgezet onderwijs.)
 - PCSO (Protestants Christelijke Schoolleiders Organisatie)
- Ouderorganisaties
 - LOBO, Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs op algemene grondslag
 - NKO, Nederlandse Katholieke Oudervereniging, een landelijke belangenorganisatie van en voor ouders met schoolgaande kinderen.
 - Ouders & COO, de landelijke vereniging van ouders, ouderraden en medezeggenschapsraden in het christelijk onderwijs.
 - VOO, Vereniging voor Openbaar Onderwijs, voor alle betrokkenen in het primair- en voortgezet onderwijs. De VOO komt op voor de belangen van het openbaar onderwijs.

- Inspectie van het onderwijs
- AVS, Algemene Vereniging voor Schoolleiders in het primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs
- VOSABB
- Edventure Onderwijsbegeleidingsdiensten

Koepelorganisaties gemeenten

- VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Projecten

- WOK (Werkgroep Onderwijs en Kinderopvang)
- Bureau kwaliteit kinderopvang
- Landelijk Steunpunt Brede Scholen / Bredeschool.nl
- Taskforce Multifunctionele Landbouw
- Servicecentrum Scholenbouw
- Andere Tijden in onderwijs en opvang (Een samenwerking van VOS/ABB, MOgroep Kinderopvang, Het Kinderopvangfonds en BOinK)

Vakbonden

- AOB
- ABVAKABO FNV
- CNV
- De Unie

Sport en sport gerelateerde

- NOC*NSF
- Stichting Waarborgfonds Sport
- Vereniging Sport en Gemeenten (VSG)
- Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
- Platform Sport, Bewegen en Onderwijs

Overig als

- Landelijke Pedagogische Centra:
 - CPS
 - APS
 - KPC
 - SLO
 - Landelijk Pedagogenplatform Kinderopvang
- AEDES, de branchevereniging van woningcorporaties in Nederland
- Buurtalliantie, een platform voor innovatief maatschappelijk ondernemen.
- IOS, Instituut voor Ontwikkeling van Schoolkinderopvang
- MBO Raad (Bedrijfstakgroep GDW)

Provinciale steunpunten

- STAMM CMO Drenthe
- Axion is het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling (CMO) in Flevoland
- Partoer CMO Friesland
- Spectrum CMO Gelderland
- Provinciaal CMO Groningen
- Limburg heeft geen algemeen CMO. Wel bestaat er een provinciaal overleg van vrijwilligerscentrales (POVL): www.povl.nl Tevens is er een website met een overzicht van alle ondersteuners in Limburg te vinden op www.vrijwilligersnetwerk.nl
- K2 Noord-Brabant
- PRIMO nh, Provinciaal Instituut voor Maatschappelijke Ontwikkeling in Noord-Holland.
- Scoop, Zeeuws instituut voor sociale & culturele ontwikkeling
- JSO, hét expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding in Zuid-Holland.
- PJ PARTNER, het Zuid-Hollandse Expertisecentrum voor Jeugdbeleid, Gendervraagstukken, Diversiteit, Sociaal Beleid en Cultuur.
- Alleato CMO Utrecht

Leveranciers van diensten

- B&A
- Buitenhek Management & Consult
- CBS
- FCB Kinderopvang
- Regioplan
- SCP

Intermediairs

- Redacteuren vakbladen en websites

Overzicht PR activiteiten

Specifieke PR-activiteiten

Bekendmaking resultaten Monitor 2008

- E-mailing over de resultaten van de Monitor 2006 - 2008, naar directeuren PO en SBO, 24 maart 2009
- Mailing per brief over de resultaten van de Monitor 2008, naar gemeenten, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties, diversen als koepelorganisaties onderwijs, ouderorganisaties, provinciale steunpunten, aan kinderopvang gerelateerde projecten, vakbonden, Landelijke Pedagogische Centra, 23 maart 2009

Eén jaar Netwerkbureau Kinderopvang

Promotie - 'septemberkaart': aan alle scholen voor primair onderwijs, gemeenten en kinderopvangorganisaties, september 2009

Menukaart Onderwijs en kinderopvang

Verzonden aan besturen primair onderwijs en speciaal basisonderwijs en aan een selectie uit de secundaire doelgroepen, november 2009

Artikelen

BBMP, maandblad voor besturen en directies kinderopvang

- Artikel Monitor capaciteit kinderopvang 2008, maart 2009
- Artikel/interview: Is de kinderopvang in de toekomst nog wel nodig? April 2009
- Columns van Yvette Vervoort in BBMP
 - mei 2009 – Kinderopvang op de boerderij
 - juni 2009 – Vijf gelijke dagen rooster
 - september 2009 – van Sittard tot Urmond, 'Nieuwe' marktwerking in de kinderopvang
 - oktober 2009 – IJburg, Een heel speciale Vinex-wijk
 - november 2009 – Voorthuizen, Gelderland, Enthousiasme op de Veluwe
 - december 2009 – Kinderopvang in sportaccommodaties
- Groei of krimp, personeelsverwachtingen in de kinderopvang, oktober 2009

In Kader Primair

- Artikel in Kader Primair, juni 2009: Werkelijke vraag overstijgt verwachting
- Artikel in Kader Primair, november 2009: Gluren bij de burens, excursie moet eigen knelpunten in samenwerking wegnemen
- Artikel in Kader Primair, november 2009: Het geforceerde huwelijk tussen onderwijs en buitenschoolse opvang, van gescheiden bolwerk naar gezamenlijk belang.

In Schoolbestuur

- Artikel/interview in Schoolbestuur april, 2009: Wij hebben het verkeerde gebouw.

Overig

- Artikelen over kinderopvang op de boerderij in regionale bladen in de provincie Groningen; naar aanleiding van de regionale bijeenkomst in maart 2009 in Groningen.
- Goede kinderopvang is een marketingtool – Artikel naar aanleiding van MENUKAART onderwijs en kinderopvang, is geplaatst op de site en aangeboden aan vakbladen.

*Interviews**In Management Kinderopvang*

- Kort interview Monitor capaciteit kinderopvang 2008, maart 2009
- Interview met Yvette Vervoort in Management Kinderopvang, oktober 09: Voorzichtig de boel in beweging brengen

Persberichten

Op 24 maart is een persbericht Monitor capaciteit kinderopvang 2008 uitgegaan. Het bericht is verstuurd naar landelijke dagbladen, vakbladen en diversen als koepelorganisaties kinderopvang, koepelorganisaties onderwijs, ouderorganisaties, provinciale steunpunten, aan kinderopvang gerelateerde projecten, vakbonden, Landelijke Pedagogische Centra, enz.

Aankondigingen

- Aankondigingen Seminar Onder één dak van 19 mei 2009 in:
 - Kadernieuws AVS, april 2009
 - Kader Primair AVS, april 2009
 - Persbericht aan relevantie organisaties
- Aankondiging Gluren bij de burens, vier excursies praktijkvoorbeelden van samenwerking onderwijs en kinderopvang, september 2009:
 - In Kader Primair, juni 2009
 - Persbericht aan relevantie organisaties

Uitnodigingen

- Uitnodiging voor conferentie Vraag naar kinderopvang neemt toe! 30 maart 2009 Heerhugowaard aan: beleidsambtenaren kinderopvang en onderwijshuisvesting, vertegenwoordigers van schoolbesturen primair onderwijs, basisschooldirecteuren en directeuren van kinderopvangorganisaties in de provincie Noord-Holland, binnen 'de ring' Groet – Egmond – Hoorn – Enkhuizen - Opperdoes.
- Uitnodiging voor conferentie Vraag naar dagarrangementen neemt toe! 12 mei 2009, Midden-

- meer aan: beleidsambtenaren kinderopvang en onderwijshuisvesting, vertegenwoordigers van schoolbesturen primair onderwijs, basisschooldirecteuren en directeuren van kinderopvangorganisaties in de 'kop' van Noord-Holland, ten noorden van 'de lijn' Groet – Medemblik.
- Uitnodiging voor conferentie Vraag naar kinderopvang neemt toe!, 25 juni 2009, Koudekerke aan: beleidsambtenaren kinderopvang en onderwijshuisvesting, vertegenwoordigers van schoolbesturen primair onderwijs, basisschooldirecteuren en directeuren van kinderopvangorganisaties op de Bevelanden en Walcheren. (Uitgezonderd de scholen in Goes, Vlissingen en Middelburg en besturen met uitsluitend scholen in genoemde plaatsen)
 - Uitnodigingskaart voor conferentie 13 oktober: Capaciteit in de kinderopvang, groei, verzadiging of krimp - aan de 100 grootste kinderopvangorganisaties en een deel van de secundaire doelgroepen
 - Uitnodigingskaart voor 5 oktober Groei of krimp: effectief personeelsbeleid in de kinderopvang aan alle kinderopvangorganisaties en een deel van secundaire doelgroepen
 - Uitnodiging voor conferentie *Dagarrangementen, kwaliteit door samenwerking in een krimpregio*, Donderdag 26 november – *Huizinge*. Aan beleidsambtenaren kinderopvang en onderwijshuisvesting, vertegenwoordigers van schoolbesturen primair onderwijs, basisschooldirecteuren, directeuren van kinderopvangorganisaties en anderen die functioneel betrokken zijn bij deze thema's in Noord-Groningen.
 - Uitnodiging voor werkconferentie Gebouwen voor kinderen van 0-16 jaar, Donderdag 10 december 2009, Utrecht, aan 30 vertegenwoordigers van PO-raad, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, ministerie van OCW (directie Kinderopvang en directie Primair Onderwijs en directie Jeugd, Onderwijs en Zorg), ministerie van VROM directie Gebiedsontwikkeling, Aedes, Stichting Waarborgfonds Kinderopvang, MOgroep Kinderopvang, *de Branche*vereniging ondernemers in de kinderopvang, Werkgroep Onderwijs en Kinderopvang (WOK), Servicecentrum Scholenbouw, Landelijk Steunpunt Brede Scholen, Sardes, Stimuleringsfonds voor Architectuur, Adviesraad Netwerkbureau Kinderopvang, AKTA, Andere Tijden in onderwijs en opvang, Buitenhok Management & Consult, Taskforce Kinderopvang / Onderwijs, Rebel Group Advisory
 - Uitnodiging voor conferentie *Buitenschoolse opvang en sport(accommodaties)*, 26 januari 2010. Aan bestuurders, directeuren en managers kinderopvang, vertegenwoordigers van sportbonden en sportverenigingen, gemeenteambtenaren kinderopvang en sport en vertegenwoordigers van koepelorganisaties kinderopvang en sport.

Brochures

- De brochure TSO: 'Over overblijven': schoolbesturen, directeuren en voorzitters van de medezeggenschapsraden van alle basisscholen in Nederland hebben deze brochure toegestuurd gekregen.
- Brochure *Ruimte voor groei in de kinderopvang* (SCP, onderzoek en Ramingsmodel), aan gemeenten, kinderopvangorganisaties en een selectie uit de secundaire doelgroepen.

Helpdesk en bijeenkomsten Implementatiebureau kinderopvang

Digitale helpdesk van Implementatiebureau Kinderopvang 2010

Bijlage 8

Bijeenkomsten november 2009

	Oktober	November	December
Ontvangen vragen	407	1021	954
Telefonisch contact	303	224	102
Opleidingsvragen	Nvt	405	489
Unieke bezoekers website	2828	20963	18726
Nieuwsflitsen	1	3	2
Brochures	Nvt	Nvt	2 (gastouders en gastouderbureaus)

Acht bijeenkomsten alleen voor gastouderbureaus: 505 aanwezigen

Netwerkbureau Kinderopvang
Postbus 35518
2508 CE Den Haag
Telefoon: 070 302 82 30
Fax: 070 346 24 09
info@netwerkbureaukinderopvang.nl
www.netwerkbureaukinderopvang.nl

Netwerkbureau Kinderopvang
Postbus 85518, 2508 CE Den Haag
070 - 302 82 30
info@netwerkbureaukinderopvang.nl
www.netwerkbureaukinderopvang.nl

EIN
20

Netwerkbureau Kinderopvang